

– Vill tjäna pengar på Hillefors kvarnen!

STENKULLEN: Kulturarbetare i Lerum är upprörda över att kommunen vill bygga ett kraftverk i Sveriges enda vattendrivna havregrynskvarn – Hillefors grynkvärn.

– Kvarnen är fantastisk och unik. Det är så typiskt att kommunen hellre vill tjäna pengar än bevara ett kulturarv, säger Birgitta Waldenborg, sekreterare i Hillefors grynkvärns museiförening.

Mängder av artiklar har skrivits om grynkvärnen i Stenkullen, som betecknas som ett levande stycke kulturhistoria.

Fortfarande snurrar hjulen vid den anrika anläggningen. Alla maskiner drivs med vattenkraft, som tas ut med hjälp av en turbin.

Havregrynen tillverkas precis på samma sätt som i början av seklet.

– Det är Sveriges enda vattendrivna havregrynskvarn, berättar Birgitta Waldenborg.

□ Minne

1985 bildades Hillefors grynkvärns museiförening. Syftet är att bevara kvarnen och miljön runt den.

Det är en målsättning som nu känns mer aktuell än någonsin för föreningen.

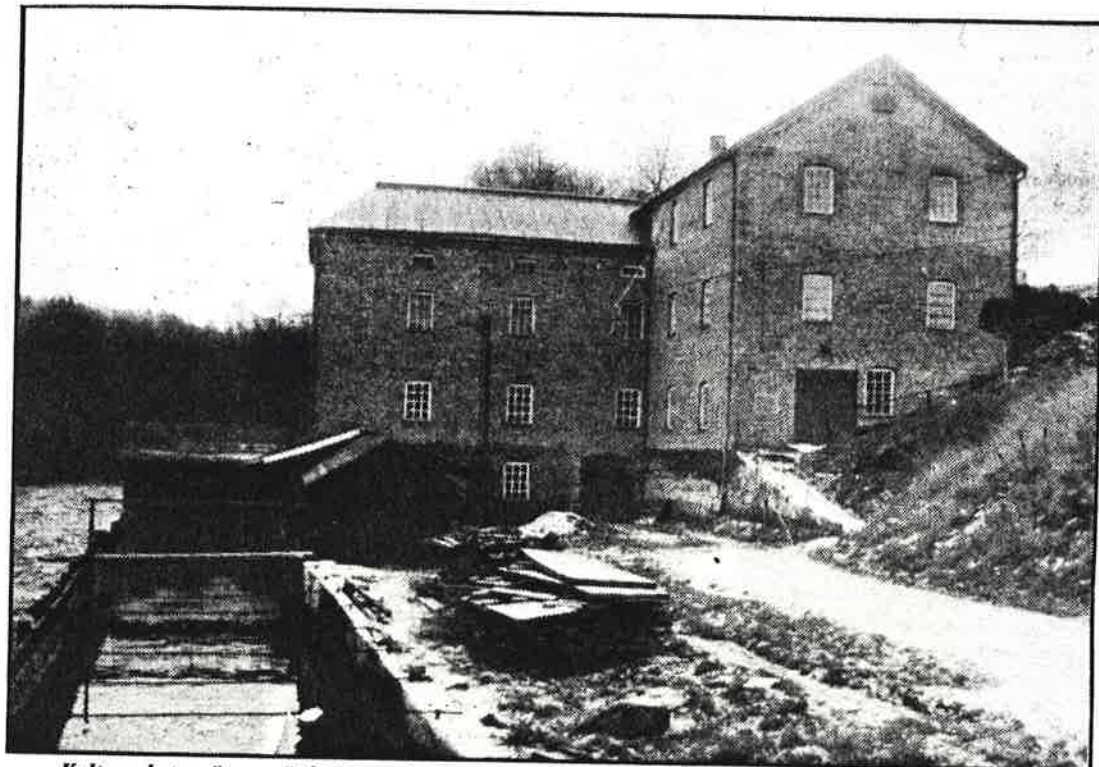
Lerums kommun, som äger kvarnen, beslutade nämligen i tisdags i förra veckan att ge elverkschefen Bernt Blomqvist i uppdrag att ta fram en kostnadskalkyl för att bygga och driva ett vattenkraftverk i kvarnen. Ett verk som skall ingå i det allmänna nätet.

– Hillefors kvarnen är klassad som riksintresse. Dessutom utredes länsantikvarien just nu om den skall förklaras som byggnadsminne. Det är ofattbart att kommunstyrelsen under sådana omständigheter kan ge klartecken till att fastigheten kan avstyckas, anser Birgitta Waldenborg.

□ Rör inte

När museiföreningen tidigare i år fick nys om kommunens planer, skickades direkt ett brev till länsantikvarien om en byggnadsminnesförklaring.

– Den är den största och mest betydelsefulla av kommunens alla kvarnar, motiverade föreningen sin hemställan.

Kulturarbetare är upprörda över att kommunen vill bygga ett vattenkraftverk i Hillefors grynkvärn. – Kommunen vill tjäna pengar, istället för att bevara ett kulturminne, kritiserar Birgitta Waldenborg, sekreterare i Hillefors grynkvärns museiförening.

Bara några dagar senare dämpades det ned ett brev till kommunen från länsantikvarien.

– Länsstyrelsen förutsätter att kommunen inte vidtar några åtgärder som förvanskar fastighetens kulturhistoriska värde eller föregriper en eventuell byggnadsminnesförklaring.

Med andra ord: "Rör inget rörän vi är klara".

□ Okänt

Elverkschefen Bernt Blomqvist uppger att han inte känt till brevet existens, men att det troligen inte påverkar utgången av kommunens planer.

– Flera delar av anläggningen håller på att rasa ihop, bland annat turbinen som är helt slut.

– Kvarnen är i stort behov av att rustas upp, hävdar Bernt Blomqvist, som är övertygad om att museiföreningens farhågor är grundade på missförstånd.

– Vi har försökt att få en träff med föreningen, men misslyckats. Så fort vi möts, tror jag att alla frågetecken rätas ut.

□ Pengar

Den beskrivningen tror inte kvarnförsvarna är möjlig. De tycker att det mer handlar om svepskäl,

som kommunen försöker dölja sin avsikt med:

– Visst är några enstaka delar i anläggningen i dåligt skick, men det mesta går att använda. Motivet är att det går att tjäna pengar på ett vattenkraftverk. När en sådan möjlighet uppstår, får kulturhistoriska intressen stiga åt sidan. Något annat handlar det inte om, säger Birgitta Waldenborg.

Hillefors kvarnens historiska värde stöds av en framstående expert på teknikhistoria, Jan Hult, som bland annat är ordförande i Svenska nationalkommittén för teknikhistoria:

– Kvarnen är ett fint industri- och kulturminne. Med god vilja

från kommunen borde det gå att bevara den i sitt ursprungliga skick.

Enligt elverkschefen är ännu inget beslutat om vad som skall göras i grynkvärnen. När Bernt Blomqvist utrett vad det kostar att anordna ett kraftverk, är det fullmäktige som får ta ställning till om hela projektet, eller delar av det, skall genomföras.

Museiföreningen tror däremot att beslutet är givet.

– Tidigare erfarenheter har visat att kommunen struntar i kulturen. Därför kommer vi att kämpa med alla medel för att rädda kvarnen, säger Birgitta Waldenborg.

ANDERS MARTINSSON

Passa på
Ett stort parti för
KLÄNNIN
till
FA